

Suomen Rakennusinsinööriliitto RIL
pekka.talaskivi@ril

Suomen Rakennusinsinööriliiton lausuntopyyntö RIL 245 oppaan luonnosversiosta

Opas antaa selkeitä ratkaisuja savupiippujen paloturvalliseen suunnitteluun

Finanssiala ry (FA) pitää luonnosta hyvänä ja perusteellisena ja kannattaa sitä. Finanssiala on ollut mukana savupiippuja ja tulisijoja koskevan säädösympäristön kehittämisessä vuosia, osallistuen myös alan tutkimuksen rahoittamiseen. Haluamme kuitenkin korostaa muutamia paloriskeihin liittyviä seikkoja ja otamme kantaa vain paloturvallisuusasioihin.

Tulisijoja ja savuhormeja koskevia tulipaloja, joissa palokunta käy paikalla, on Suomessa vuosittain noin 800-1000 kappaletta. Tulisijoja ja savuhormeja koskevat tulipalot voidaan jakaa karkeasti seuraaviin ryhmiin. Nokipaloihin, hormin ja tulisijan vaurioihin, kipinäin ja kekäleeseen, tuhkaan tai kuumaan esineeseen ja suojaetäisyyden puutteeseen. Näihin voidaan vaikuttaa osaavalla suunnittelulla, onnistuneilla rakentamismääräyksillä sekä asianmukaisella käytöllä ja huollolla. Rakentamismääräykset annetaan nykyisin asetuksina, lakitekstin muodossa, jolloin ne vaativat selostavaa ohjeistoa. Nyt lausunnolla oleva opas aukaisee rakentamismääräyksiä selkeiksi ohjeiksi.

Vakuutusala havahtui noin kymmenen vuotta sitten yllättäviin tulisijan ja savuhormiin liittyviin tulipaloihin. Paloja tapahtui uusissakin taloissa. Syyksi paljastui tulisijan ja savuhormin yhteensopimattomuus. Savuhormi lämpeni siten, että ympäröivät rakenteet syttyivät palaman.

Paloriskin kannalta hormin ja tulisijan lämpötilaluokkien yhteensopivuus on olennaista. Hormin tulee kestää sinne johdettavien palokaasujen aiheuttama kuumuus ja toisaalta hormin pintalämpötila ei saa nousta niin suureksi, että tästä aiheutuu palovaaraa. Käytännössä puhutaan läpivienneistä. Niiden rakenteet tulee valita siten, että ne kestävät hormin pintalämpötilan.

Hormin lämpötilaluokan tulee olla niin korkea, että hormin pintalämpötila ei sytytä ympäröiviä rakenteita palamaan. Riskitekijän muodostaa tulisijasta tuleva lämpötila, joka ei saa ylittää hormin lämpötilaluokkaa. Tähän opas tarjoaakin ratkaisuksi ns. käyttöturvallisuustestin, jossa selvitetään tulisijasta oikeassa käytössä tuleva maksimilämpötila. Vaihtoehtoisesti tulisijan maksimilämpötilan voi määrittää kansallisen standardin SFS 7021 mukaisesti, poislukien kiukaat. Käytännössä sekä ympäristöministeriön asetus savupiippujen rakenteista ja paloturvallisuudesta että lausuttava opas edellyttää useimmissa tapauksissa eurooppalaisen standardin korkeinta lämpötilaluokka T600.

Taustana tulisijan maksimilämpötilan määrittämiselle on se seikka, että siinä missä savuhormin lämpötilaluokka kuvaa suurinta lämpötilaa, kuvaa tulisijan lämpötilaluokka keskimääräistä lämpötilaa. Tämä asia käydään kattavasti läpi oppaassa.

Hormin läpivienneissä, esimerkiksi lämpöeristeen läpi, hormi kuumenee enemmän kuin muualla, koska lämpö ei pääse säteilemään vapaasti pois. Hankaluuden tähän tuo se, että hormistandardissa lämpöeristeen paksuutena käytetään 200 mm, kun taas Suomessa eristeiden paksuus on reilusti suurempi. Läpiviennit on suunniteltava niin, että lämpötila ei nouse sille tasolle, että palo syttyy.

Hormin läpivientien rakenteiden tulee kestää hormin lämpötilan aiheuttamat rasitukset. Niinpä läpivientiratkaisujen esittäminen oppaassa on tärkeää. Oppaassa onkin käsitelty asiaa eri savupiipputyypin kohdalta.

Paloturvallisuuden merkitystä suunnittelun lähtökohtana voisi vielä pohtia korostettavan lisää. Käytännössä tämän voisi tehdä tekemällä tekstin alkupäähän paloturvallisuus-aiheisen tiiviin tekstin. Esimerkiksi kohta 4.4. tarjoaa oivan lähtökohdan:

”Savupiipun suunnittelun ja sijoittamisen ensisijaisena lähtökohtana tulee olla paloturvallisuus. Savupiipun, tulisijan sekä niiden välisen yhdyshormin muodostaman kokonaisuuden paloturvallisuus varmistetaan erityisesti:

- *yhteensopivilla ja oikein suunnitelluilla ja toteutuneilla rakenteilla*
- *savupiipun riittäväillä suojaetäisyyksillä kaikista palavista rakennustarvikkeista*
- *savupiipputyypin mukaisella ja valmistajan ohjeistuksen mukaisella läpivientiratkaisulla*
- *T600 – luokituksen mukaisen ja nokipalon kestäväen savupiipun valinnalla*
- *tulisijan ja savupiipun hormiliitoksen tiiviydellä*
- *polttoaineen (korroosio-)ominaisuudet kestäväen savupiipputyypin valinnalla”*

Vastaavasti voi kysyä, onko tuotekelpoisuutta ja CE-merkintäasioita käsitelty liiankin perusteellisesti.

Finanssiala ry

Lea Mäntyniemi